

Жук Є.А.,
студент 5 курсу, 2 групи, Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ ЗМІ НА РІВЕНЬ ЗЛОЧИННОСТІ У СУСПІЛЬСТВІ

Ключові слова: ЗМІ, мас-медіа, рівень злочинності, інформація.

Анотація. У тезах розглянуто вплив ЗМІ на рівень злочинності у суспільстві. Виявлено види інформації, що провокують вчинення злочинів.

Анотація. В тезисах рассмотрено влияние СМИ на уровень преступности в обществе. Установлены виды информации, которая провоцирует совершение преступлений.

Ключевые слова: СМИ, масс-медиа, уровень преступности, информация.

Summary. In theses examined the influence of the media on the crime rate in society. The types of information that provoke the commission of crimes were established.

Keywords: media, mass media, crime rate, information.

В наші дні засоби масової інформації, або як це прийнято називати у науковій літературі «мас-медіа», є невід’ємною частиною життя. За статистикою в середньому людина проводить більше 7 годин на день у взаємодії зі ЗМІ, з чого ми отримуємо той факт, що більше чверті свого життя сучасна людина перебуває під впливом мас-медіа, ось чому ця проблема, спираючись на дуже стрімкий ріст технологічного процесу є, була і буде однією із найактуальніших.

Власне термін «мас-медіа»(ЗМІ) є досить узагальненим – це будь який інструмент, комунікації, за посередництвом якого передається суспільно важлива інформація як певний набір знань. До цих засобів передавання, зберігання та відтворення інформації входять такі як преса (газети, журнали, книги), радіо, телебачення, інтернет, кінематограф, відеоігри, звукозаписи та відеозаписи, відеотекст, телетекст, рекламні щити та панелі, мультимедійні центри. Всім цим засобам притаманні спільні якості — звернення до масової аудиторії, доступність багатьом людям, корпоративний зміст виробництва і розповсюдження інформації. Кількість видів цих засобів є невичерпним і вона неперервно росте. Разом з тим, росте і вплив цих ЗМІ на рівень злочинності у суспільстві.

Велику роль в цьому процесі відіграє саме те, як зображують злочинну діяльність та самих злочинців. Через медіа ми бачимо картинки, фільми, відеоігри, що виправдовують злочинну діяльність, таку як: крадіжки, грабежі, вбивства, насильство та інші. З приводу цього, існує дуже поширена думка, щодо наявності причинно-наслідкового зв’язку між споживанням такого контенту та реальним вчиненням злочинів. Незважаючи на те, що ЗМІ загалом сприймаються як форма розважальної діяльності та джерело отримання пізнавальної інформації, все ж таки вони можуть сприяти змінам у поведінці, поглядах та характеру людини і таким чином впливати на злочинну активність.

На підтвердження цієї тези у 2014 році, у США був проведений експеримент, де брали різні групи осіб, та давали їм грати у відеоігри з елементами насилля, протягом певного часу. За результатами цього дослідження виявили, що дійсно у довгостроковій перспективі людина зазнає певних змін, що виражається у підвищенні рівня агресії. Важливим є те, що це відбувається незалежно від статі, віку, початкової агресивності та прихильності батьків. Ці потужні ефекти підтримують довгострокові передбачення соціально-когнітивних теорій агресії та твердження про те, що ці ефекти поширюються в різних культурах.

Враховуючи це, нескладно провести паралель, що підвищення рівня агресії у суспільстві збільшує і рівень злочинності, що потім помножується на ступінь уразливості оточуючих їх соціальних суб'єктів. Відеоігри є прикладом, і одним із найпотужніших засобів мас-медіа, бо здійснює вплив одночасно на багато джерел сприйняття інформації, але саме цей принцип є актуальним для всіх видів ЗМІ.

Непоодинокими є й випадки, коли злочинці брали певні інструменти, схеми, принципи роботи із фільмів. Одним із яскравих представників таких є Редуан Фаїд, один із найрозшукуваніших французьких злочинців, що у 90х роках був керівником злочинного угруповання, яке займалося озброєними грабіннями та вимаганнями. На його рахунок нараховується 2 втечі із в'язниці з використанням вибухівки, вбивства, та ще безмежна кількість злочинів.

На одному із своїх інтерв'ю Фаїд розповідає, що гангстером він вирішив стати, надивившись голлівудських бойовиків. Як розповідав злочинець, особливо його надихнув фільм «Обличчя зі шрамом» з Аль Пачіно в головній ролі. З цих фільмів він почерпнув і деякі схеми пограбувань. А у 1997 році під час нападу на об'єкт, що охороняється фургоном з цінним вантажем він і його спільники були в хокейних воротарських масках, як бандити у фільмі «Сутичка» за участю Роберта де Ніро і Аль Пачіно.

Таким чином, ми можемо побачити до яких негативних наслідків призводить інформація у ЗМІ, де містяться елементи злочинної діяльності та насилля. Буде помилково казати, що злочинна поведінка детермінується, лише одним цим фактором, але те що він одним із визначальних – заперечувати важко. Ці приклади на основі

яких ми можемо моделювати загальну картину подій, об'єднує одна спільна риса. За часту, що в фільмах, що в відеоіграх, книжках, піснях та іншому, присутня доволі позитивна оцінка автора, щодо дій його кримінальних героїв.

Звідси виникає питання, адже в таких видах ЗМІ, як наприклад теленовини, радіоновини, газети, журнали відсутня викладача вище риса. Тобто, в таких засобах думка автора відсутня, ми маємо тільки стислий виклад обставин, або взагалі засуджується злочинна діяльність. Тому можна вважати, що такі засоби ЗМІ є абсолютно безпечними, або взагалі позитивно впливають на зниження рівня кримінальної активності.

Насправді це є дуже поширеною помилкою. У 1986 році було проведено дослідження на основі 6 річної статистики, щодо кореляції між показом у телевізійних новинах та печатних виданнях інформації про самогубство, та коливанням рівня самогубств серед підлітків перед та після виходу цих новин, публікацій.

По результатам дослідження було виявлено, що насправді кількість самогубств стрімко збільшується (майже на 7%) протягом 7 днів після виходу сюжету або публікації. Такий результат, за думкою вчених виник через ефект наслідування (ориг. «Imitation effect»), який є актуальним і для кримінальних злочинів.

Таким чином, ЗМІ нероздільно пов'язане із життєдіяльністю людини і має дуже суттєвий вплив на рівень злочинності у суспільстві, як на місцевому рівні, так і загалом. Отже, кількість ріст кількості злочинів дійсно має певну залежність, від того, що транслюється у ЗМІ, при чому, впливає як і просто згадування злочинів, так і позитивна оцінка злочинців і їх злочинних діянь.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ткачова О.В. Вплив на формування суспільної небезпечності негативної інформації. Право і суспільство. Вип. 5. 2017. С. 224-229. 2. Головкін Б. М. Як стають жертвами злочинів / Б. М. Головкін // Проблеми законності. – Вип. 136. – 2017. – С. 161 – 172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2017_136_19

3. Лукашевич С. Ю. Психологічні та генетичні теорії індивідуальної злочинної поведінки / С. Ю. Лукашевич, К. А. Бочарова,

М. А. Бурба// Журнал східноєвропейського права. – 2016. – № 28. – С. 26 – 32.

4. Девід Д. Філіпс. Групування самогубств підлітків після телевізійних новин про самогубство / 1986 N Engl J Med 1986; 315:685-689 DOI: 10.1056/NEJM198609113151106.

5. Джейнтайл, Д. Дж., Лі, Д., Хоу, А., Прот, С., & Андерсон, С. А. Практика, мислення та дії: Посередники та модератори тривалого насильницького впливу відеоігор на агресивну поведінку. JAMA Pediatrics,. DOI: 10.1001 / jamapediatrics. 2014.63.

6. Адрєєв Д.В. Засоби масової інформації, як механізм інтелектуальної комунікації в процесі розвитку інформаційного суспільства. /340.12 (075.8)/ ISSN 2308-0361.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент. О.В. Ткачова